

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ
HIVATAL ÉS NYOMDA
Cluj-Kolozsvár, St. Baron
u. 10. (Drassai-utca) 10
Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
E. N. Sz. — 558
A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

W KELET

ELŐFIZETÉSI ÁRAK	
Romániában	
Egész évre	— 620
Félévre	— 320
Negyedévre	— 170
Egy hónapra	— 60
Egy szám ára pályaud- varon és vidéken is 3 lej	
Bukarestben	— 3-50
Csehszlovákiában	
Egy hónapra	— 25 ck
Egy szám	— 1-50 ck

1924 április 5 Szombat

Cluj-Kolozsvár * VII. évfolyam * 79. szám

5684. Niszán 1

A zsidóság, vagy az erkölcstelenség ellen?

Dobrescu szenátor cikke az antiszemitizmusról

A román ügyvédek országos szövetségének elnöke I. Dobrescu szenátor cikket írt az egyik bukaresti lapban, amely nemcsak a cikk írójának egyéniségéről, de tartalmánál fogva is érdemes arra, hogy a modern, kulturált román-ság gondolkodásának nemes dokumentuma legyen. Rége óta vártuk ezt a megnyilatkozást és tudtuk, hogy el fog jönni, mint ahogy Plehve idejében eljött Tolsztoj, Gorkij és az orosz írók legjobbjainak feljajdulása és mint ahogy Korolenko szólott becsületes nyíltsággal népéhez. Dobrescu személye, múltja Románia közéletében és jogszolgáltatásában olyan súlyos, hogy a legnagyobb figyelemmel kell vegyük e kemény cikknek minden egyes sorát. Nemcsak az európai gondolkodásu kultúrámban minden gyűlölségen felülemelkedő gondolatvilága nyilatkozik itt meg, de egyben annak a román hazafinak aggodalma is, aki nyitott szemmel látja az eseményeket és így is ítélkezik. Öszintén el kell ismerjük, hogy Dobrescu nem azért írta ezt a cikket, mert talán bennünk szeret, zsidókat, de mert szereti a saját fajtáját, hazafiúi érzésének minden lángolásával országunkat és mindenekfelett azt a fiatalságot, amellyel nem száll perbe, de kósan és egy tapasztalt férfi látószögéből mutatja meg az utat, melyen haladnia kell.

Dobrescu cikkének tartalmát maga a cikk címe mondja meg: „Antisemitism, nu: Antipungasism, da!” Nem antiszemitizmusa van szükség, illetve nem a zsidók elleni küzdelem hozza meg Románia nagyságát és jövődjének diadonját, de a harc, a „pungások” ellen, a közélet parazitáit ellen, legyen az zsidó, vagy nemzsidó. A civilizáció és a türelem jegyében szól az ifjúsághoz és kéri, hogy vessen véget a mai napok szomorú látványosságainak. Kéri, hogy ünnepélyesen és gavallérosan emelkedjék hivatása magasztalára és tagadjon meg minden közösséget azokkal, akik valakit csak azért bántalmaznak, mert zsidó, tagadja meg a közösséget azokkal, akik megakadályozták, hogy egy közéleti kiváltság előadását megtarthassa, csak azért, mert zsidó. Rámutat arra, hogy mindannyian megértik a nemzeti gondolatnak veszedelmét, megértik azt a nehéz gazdasági helyzetet, amellyel a nép sorából felkerült román szegény diákságnak meg kell küzdenie. Azonban a román nép kulturájának emelése nem jelentheti más nép kulturájának tönkretételét, mert az ország kulturájának emelése csak az ország összes intellektuális erőinek egybefogásával érhető el. Csodálja a román egyetemi hallgatóság nemzeti elánját, de rámutat arra, hogy a modern és civilizált népek erkölcsi világában a nacionalista morál: a nemzetünk szeretete, — nem pedig a más nemzetek, fajok és népek elleni gyűlölet. „És a világ közvéleménye előtt, amely felettünk ítélkezik, a magunk szent és sérthetetlen nemzeti jogainak súlyát az adja meg, hogy mennyire tudjuk respektálni más népek szent és sérthetetlen jogát. Ma a nemzeti morál kulturális versenyt követel, nem pedig a kulturák szétrombolását. Ma már meg vagyunk győződve, hogy a faji diktatura és a faji terror éppolyan borzalmas, mint egy osztálynak a diktatúrája és terrorja. A népek a maguk aktív és harcra képesek nacionalizmussal jutnak előre, nem pedig a romboló és sújtó nacionalizmussal. Felül kell mulnunk versenytársainkat a kultúrában, nem pedig leütnünk.”

„Csodáljuk — folytatja Dobrescu — a mi egyetemi ifjúságunk erkölcsi morálját, amellyel országunkat az erkölcsi romlás szélén látjuk és felszólítjuk, hogy jussanak arra a nagy elhatározásra, amellyel országunkat megmenthetjük az érdekpólitikusok üzérkedéseitől. De

figyelmeztetjük: vegyék figyelembe, hogy az utóbbi idők antiszemita brutalitásai oda vezetnek, hogy a sokat szenvedett ország elfelejtse és továbbhaladjon a mi keresztény „zsidóink” erkölcstelensége mellett, akik az országot kormányozzák és az igájuk alá hajtott népet kizsákmányolják. Mert nem szabad elfelejtenünk, hogy a mai napig az ország kormányzásában csak a románoknak volt vezető szerepük és így nem éppen a zsidók a felelősek a mi erkölcsi dekadenciánkért; vagy ha az ország kormányzásában meg is nyilatkozna a zsidók erkölcstelensége, ez sem volna lehetséges a kormányzó románok erkölcstelensége nélkül. És vegyük jól számba, hogy a mi összes nemzeti tolvajaink és gazembereink érdeke, hogy ők kiáltsák: „Segítség, tolvajok!” — a zsidók ellen, hogy ezáltal mi elfeledjük az összes elmúlt, jelenbeni és jövődöbéli gazembereinket.”

Dobrescu ezután őszintén bevallja, hogy sokan vannak, légióval, akik antiszemiták, ha ez az antiszemitizmus a tolvajok, kizsákmányolók, spekulánsok, szélhámosok és árulók elleni harcot jelent, tartozzanak bármely néphez és tartozzanak bármelyik fajtahoz. Kéri a diákságot, hogy alkossanak egy bizottságot a közönség üdvére és pedig épügy a „zsidó zsidá-

nok”, mint a „keresztény zsidánok” ellen, épügy a „semita szélhámosok”, mint az „árja fajtájú szélhámosok” ellen, mert nem lehet normális emberiség, amely immorális priviligiumot akar biztosítani az összes román szélhámosok és büntetettek ellen. Tehát — és ez a konklúzió — le kell gyűrünk az antiszemitizmust és helyébe be kell vezetnünk a „puugások” elleni harcot. És mert a modern román nacionalizmus nem a vérség, de a lélek nemzetisége és aki ma jó állampolgár, az jó hazafi is: a román nacionalizmus a román civilizációt kell hogy jelentse. Nagyromániának legnagyobb fegyvere minden ellenségével szemben: a jog és az igazság.

Bizonyos, hogy nekünk, kik Dobrescunak minden szavát saját napjaink nehéz futásán át mélyebben érezzük át, ez az írás vigasz és — reménység. Hiszen Dobrescu is diák volt és vezetője az egyetemi hallgatóságnak és sokan vannak a mai román egyetemi ifjúság között és künn az életben, akik izzó hazafiasságuknak azt az utját tudják követni, mely nem a gyűlölség köveivel kirakott. Ez a nemes megnyilatkozás minden becsületességében a román nép mentalitását kell hogy tükrözze, ennek elbírálására, igazolására, azonban nem mi vagyunk hivatottak, hanem a románság nagy tömegei, amelyekhez Dobrescu szólott és elsősorban — az egyetemi ifjúság.

Ma kezdődik a magyar szanalási javaslat parlamenti vitája

Strakosch bizik Magyarország gyors talpraállásban. Ugron Gábor interpellációja a román-magyar egyezményről

(Budapest, április 4. Az Új Kelet tudósítójától.) A magyar nemzetgyűlésen az interpellációk során Ugron Gábor szótartotta a román megszállás kérdéséről, amelyből kifolyólag a Magyarország részéről emelt kárigény elejtését nem abból a szempontból kifogásolta, mintha az bármilyen tekintetben a nemzeti önérték sérelmére eshetné, hanem csupán annak indokait kereste, hogy a magyar kormány miért hozta junktimba ennek az ügynek felvételét a szanalás művének megvalósításával. Bethlen István gróf miniszterelnök a felszólalás politikai részére reflektálva, mindenekelőtt köszönetet mondott Ugron Gábornak

a román okkupáció kérdésében tanúsított objektív véleménynyilvánításáért.

Majd részletesen ismertette a románokkal kötött megegyezést, mely a kölcsönös engedékenység jegyében történt és amelynek sima megoldása egyik rugója annak a kibontakozásnak, ami a magyar szanalási program iránt a környező államok kormányaiiban is kellő jóhangulatot ébresztett. Bethlen kifejtette, a kisantant államai szintén súlyt helyeztek arra, hogy a magyar szanalási program végleges megállapításában egyidejűleg tisztáztassanak azok a függőben lévő fontosabb kérdések, amelyek a magyar reparáció dolgát az általános európai konszolidációval szervesen összekötik. Így létesült

a románokkal való megállapodás,

amely a magyar szanalási javaslat indokolásának harmadik mellékletét képezi. Hangsúlyozni kívánja, hogy ebben a megállapodásban a magyar kormányt a kérdés megoldására való praktikus törekvés vezette; itt jogfeladásról, anyagi veszteségről szó sincs, mert hiszen ugy Románia, mint Magyarország kölcsönösen visszavonták kereseti igényüket, amelyeket a román okkupáció címén támasztottak Románia a megszállási kiadások, Magyarország a megszállás okozta károk megtérítése céljából. E követelések számszerinti összegben körülbelül egyformák voltak, ami nagyban megkönnyítette a békés megoldást.

Londonból ideérkezett jelentések szerint Strakosch, a népszövetség magyarországi bizottságának vezetője nyilatkozatot adott a „Financ

News” tekintélyes pénzügyi lapnak. Strakoschnak is az a felfogása, hogy az a terv, amelyben a magyar kormánnyal megegyezett,

helyre fogja állítani Magyarország gazdasági helyzetét

és bizalmat fog kelteni ugy külföldön, mint az országban. Ezekről a tervekről Strakosch többek között ezeket mondotta:

— Rövid időn belül az emelkedő állami bevételek fedezni fogják a kiadásokat, ami által feleslegessé válik minden további kölcsön. A politikai vezérékkel folytatott tárgyalások megyöztek arról, hogy a szélső jobbpárt kivételével nincs tulajdonképeni ellenzéke a rekonstrukciós terveknek. A szanalási terv, az osztrák kölcsön körülményeivel összehasonlítva, nagyon egyszerűnek látszik, mert az infláció Magyarországon még nem ért el olyan mértéket, mint Ausztriában. Az optimizmus, amellyel a rekonstrukció sikerét Magyarországon várják, teljesen jogosult. Nem kell nagy képzelőtehetség annak megállapításához, hogy Magyarország számára a politikai, pénzügyi és gazdasági stabilitás milyen óriási értéket jelent.

A nemzetgyűlés egyesített bizottságában befejezték a szanalási javaslatok részletes tárgyalását. A bizottság jelentése ma a Ház plénuma elé kerül és holnap megkezdődik a javaslatok általános vitája.

— A bánáti határmenti községek kicserélése. Nagybecskerekéről jelentik: A jugoszláv hatóságok kedden délelőtt Pustakeresztur és Óbéba községeket átadták a román hatóságoknak. Hivatalosan megtörtént a jegyzőségek, hivatalok és középületek átadása. Az impériumcsere minden zavaró incidens nélkül folyt le. A két község átadásának munkáját szerdán folytatják a bizottságok. Csütörtökön a bizottságok szünetet tartanak, pénteken és szombaton Jám község átadására és Párdány átvételére kerül sor. Vasárnap és hétfőn ismét szünetel az átadás, kedden megkezdődik Zsombolya átadása és Módos átvétele. A két község birtokcserélésének végrehajtása a terv szerint három napig fog tartani.

ban jártas
elvéteik,
Írásbeli ajánlatok
eskedő céghez

erárúgyár
szám
nyavon: juvsore, Cluj
kereskedés
ny, ozat és
minisbevitás)
mint kinacsist
ókna!

bb dán
ye, az:

önyörü
300 lej

edmény)

nek, hogy
Pop 10.)

beszélnek,
ünkig érnék,
keleti dűbör-
is emberek.
ések felsora-
erő s a mese
ékozott meg.

Mead tanár Palesztináról

„A zsidó otthon biztosítottak tekinthető.“ Palesztina az ázsiai Kalifornia

(Newyork, április 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) Elwood Mead tanár, az ismert kaliforniai tudós, aki éveken át foglalkozott mezőgazdasági problémákkal, az Aster-hotelben háromszáz vezető zsidó jelenlétében beszámolt arról a palesztinai utról, amelyet a cionista exekutive meghívására tett meg. Mead tanár beszédét azaz vezette be, hogy tapasztalatai és véleménye szerint a zsidó otthon megalapozása biztosítottak vehető.

(A pionírok hősi békemuskája)

— Palesztina — mondotta Mead tanár — a következő években a világtörténelemben nagy szerepet fog játszani és pedig a zsidó pionírok hősi békemuskája következtében.

Az egész beszéd alatt Mead igyekezett párhuzamot vonni Palesztina és Kalifornia között. Szerinte Erec Jiszrael azsiai Kaliforniaja. A vetés, a föld kihasználása, a mezőgazdasági alaposság és gondosság, főleg azonban a termények kihelyezésében való gazdaságos kalkuláció Palesztinában ugyanazokat a lépéseket eredményezte, mint Kaliforniában. Ami Dél-kaliforniában lehetséges volt, ugyanaz megtörténhetik Palesztinában is.

— Hogy az ember megnézhesse a Tibériás-tó körül elhelyezett cionista kolóniákat és azokat, amelyek a Jordán-völgy felső részén vannak, megérdemlik, hogy az ember az Atlanti-óceánon átkeljen. Meg kell bámulni a modern és tiszta lakhelyeket, az utak gondozottságát és össze kell őket hasonlítani az ablak nélküli, árnyéktalan arab agyagházakkal és az ember évszázados különbségeket lát, ha ilyen faluból átmegegy a zsidók falvaiba. Ha az ember Esdralon és a Jezreel völgyéből végigtekint az elragadó tájon, önkéntelenül is eszébe jut az a termékeny és szép vidék, amely Los-Angeles és Set-Bernardino között fekszik. A lakosság szelleme is hasonlít ahhoz a szellemhez, amely a kaliforniaiakat tölti el. A zsidók régi otthonuk számára ugyanazt az optimizmust és ugyanazt az energiát konzerválták, amely a kaliforniaiakat jellemzi.

(Tel-Aviv modern csodái)

Legjobb bizonyítéka ennek Jaffa és elővárosa Tel-Aviv. Jaffa arab város, tizenötezer lakossal és olyan, mint amilyen egy évszázaddal ezelőtt lehetett. Tel-Avivnak is ugyanannyi lakója van, csupa zsidó. Ez a város az utolsó hat évben nőtt ki, mint Jónás próféta fája. Tizenöt évvel ezelőtt sivatag homokpuszta terjedt el erre, ma azonban szépen, kövezett, széles utcái vannak, modern, kedves, elektromosan megvilágított házaik. Alig három esztendője, hogy megkezdtek a kereskedők utcájának építését és ma már nagyvárosi forgalom uralkodik benne. Nincs a földön, amit össze lehetne hasonlítani Tel-Aviv modern csodáival, kivéve az önbizalom és vízió csodáját: Los-Angelest. A haifai modern malom, Tel-Avivban az elektromos telep, Tibériásban a hidroelektromos építkezés, a jeruzsálemi közegészségügyi intézmények, mindezek beszédesen igazolják a zsidó ügyességet és a zsidók eleven, friss esztét.

Az előadó ezután beszélt a pusztításokról, amelyek végigszántották évszázadok óta Palesztinán, amely azonban ma a „brit és zsidó újjáépítő munka következtében, különösen pedig a Keren Hajjeszód munkássága révén az igazságosság, a lelki egyensúly és a rend országa lett.“

Mead tanár ezután szakszerűen ismertette az új telepések mezőgazdasági munkásságát és ismertette azokat a lehetőségeket, amelyek a fejlődés során alkalmasak lesznek arra, hogy a kis országból mintország válják. Olyan parasztságra lesz ennek az országnak, amelyhez fogható nem sok van a világon. Véleménye szerint a telepék kibővítése csak stabilizálni fogja a szociális és politikai életfeltételeket. A zsidó erőnek azonban arra kell irányulniok, hogy a földvárásnál legyenek tekintettel nemcsak a telepésekre, hanem az ország általános érdekeire.

— Vátozás a vasúti menetrendben a Cluj — Dej közötti vonalon. A vasutigazgatóság április elsejétől a Kolozsvárról reggel hét óra husz perckor Dére induló személyvonatot vegyesvonattá változtatta át és a menetrendszerinti indulását megváltoztatta. A vegyesvonattá változott személyvonat ezután reggel hét óra husz perc helyett hét óra hat perckor indul. Kolozsvárra visszaérkezik este 8 óra 8 perc helyett 8 óra huszonötperckor.

Duca hivatalosan bejelenti a bécsi konferencia eredménytelenségét

Vajda a kormányt vádolja a tárgyalások sikertelensége miatt. Beszarabia kérdésében szolidárisak az összes politikai pártok. A bécsi tárgyalások parlamentári vitája

(Bucuresti-Bukarest, ápr. 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara mai ülésének napirendi programját kizárólagosan a bécsi román-orosz konferencia eredménytelenségének parlamenti bírálata töltötte be. A kérdést Vajda vetette fel, aki polemikus hangon kért hivatalos magyarázatot a bécsi konferencia eredménytelensége miatt. Az interpellációra előbb Marzescu, majd Duca miniszter válaszolt, aki a konferencia sikertelensége miatti felelősséget elhárították a kormányról és egyedül az orosz imperializmust tette felelőssé a tárgyalások megszakadása miatt.

A két miniszter hivatalos felvilágosításait az intranzigens ellenzéki pártok vezetői is megértéssel fogadták, amivel újra bizonyítékot szolgáltatott arra, hogy Beszarabia kérdése felül áll minden pártszemponton. A parlament ülésének lefolyásáról a következő részletes tudósításunk számol be:

Vajda interpellációja a bécsi konferenciáról

Vajda Sándor a kamara ülésén kérdezi a kormányt, tudja-e, hogy a bécsi tárgyalásokat megszakították. Megállapítja, hogy a kormány nem tett meg minden lehetőt a balsiker elkerülésére.

Közbeiktatás: A félbeszakítás nem kudarc. Vajda kijelenti, hogy a kormány kötelessége beszámolni a parlamentnek mindama körülményekről, melyek a bécsi konferenciához vezettek és azokról, amelyek a tárgyalások megszakítását provokálták.

Kérdezi továbbá, vajjon a római és madridi látogatások meghiusulása után opportunus-e még a király párisi és londoni utazása, mert a kormány ügytelensége következtében még itt is kellemetlenségek származhatnak.

Nincs helye a vitának

Marzescu igazságügyminiszter közli, hogy Duca külügyminiszter a japán királyi herceg fogadtatásával van elfoglalva, azért nem válaszolhat azonnal Vajda kérdéseire. Azt hiszi, hogy a miniszter kérdés nélkül is fel fogja világosítani a parlamentet a történetekről. Egyébként a maga részéről is konstatálja, hogy nem lehet szó a bécsi konferenciával kapcsolatban a mi kudarcunkról, mert az orosz delegáció vetette fel Beszarabia ügyét és természetesen, hogy a román delegáció nem engedhette ezt a kérdést napirendre tűzni, mert itt nincs helye a vitának.

Costinescu válaszul ezután a főváros polgármesterhelyettesei ellen felhozott vádakra és tagadja, hogy munkatársai a kormányt támadták. (Costinescu képviselő tudvalevőleg a főváros polgármestere is.)

Junian folytatja a tegnapi ülésen megkezdett beszédét és támadja a liberálisokat, akik visszautasították az idegen tőke részvételét a hazai iparban, sőt még a román tőkét sem veszik igénybe, ha az nem liberális.

Macarescu parasztpárti szintén a kommercializálási javaslat ellen beszél.

Duca hivatalosan bejelenti a konferencia megszakadását

Időközben megérkezett Duca külügyminiszter, aki azonnal szólásra jelentkezett. Beszédében sajnálatának ad kifejezést, hogy nem lehetett jelen Vajda felszólalásánál, amelyre azonnal válaszol.

— A bécsi tárgyalások eredménye igaz. Rascanu közölte a kormánnyal, hogy a konferencia végetért. A konferencia eszméje Tiraspolból származik, ahol a parlamenti ügyek tárgyalása alkalmával az orosz kormány delegátusai kifejezésre juttatták a szovjetkormány azon kívánságát, hogy az összes vitás ügyeket rendezni szeretnék. Erre a román kormány igenlőleg válaszolt, mert a kormány intenciója mindig az volt, hogy az összes államokkal, tehát Oroszországgal is újból felvegyük a normális viszonyt. De ez csak bizonyos alapokon történhetett meg.

— Sajnálom — folytatta a külügyminiszter — Vajda kérdéseinek polemikus hangját, mert vannak dolgok, amelyek pártokon felül az összes románok közös ügyei, ilyen az ország területi integritása is. Ebben a tárgyan lehe-

tetlen az áthidalás és lehetetlen Oroszországgal felvennünk az összeköttetést jelenlegi határaink elismerése nélkül.

A román nép szolidáris határainak megvédésében

Vajda Sándor válaszol Duca külügyminiszternek és tagadása veszi, hogy a liberális párt mindig óhajtotta az Oroszországgal való viszony újrafelvételét. A verescu annak idején folytatni akarta a Vajda által ezirányban megkezdett tárgyalásokat, amelyeket Take Jonescu nem helyeselt. Döntőbíróiak Bratianu Jonelt kérték fel, aki Take Jonescu nézetét osztotta.

Vajda az egész kamara és a kormány tagjainak tapsai között hangsúlyozza, hogy bármilyen is legyenek a belpolitikai harcok, Románia határainak ugy kell maradniok, mint ma vannak. Bármilyen történés is holnap, az egész román nép szolidárisan meg fogja védeni hazája határait.

Jorga és Lupu Beszarabia érintetlenségéről

Azután Jorga beszél és megállapítja, hogy a bécsi konferencia csak hasznunkra válhat, mert alkalmas adott egyes államoknak Románia iránti szimpátiájuk kifejezésére és leleplezte a vörös imperializmust, amely mögött áll ugyan az egész orosz közvélemény is ebben a kérdésben, mégis, ha jogainkhoz mer nyulni, meg tudjuk azt akadályozni. (Hosszantartó taps.)

Jorga folytatva beszédét hangsúlyozza, hogy miután ebben a kérdésben a nemzet összes képviselőinek szolidaritása megnyilatkozott, két tanácsot ad a kormánynak: az egyik az, hogy fordítsa figyelmét a beszarabiai néplélek felé és kímélje az összes érzelmeiket, még azokat is, amelyek itt előítéletekkel vannak eltelve. A másik tanácsa pedig az, hogy ha a kormány az egész vonalon takarékosági politikát is hirdet és követ, semmiesetre sem szabad e takarékoságnak arra vezetnie, hogy a Dnyeszter-mentén őrt álló román hadsereg harc-készsége és hadiereje csökkenjen.

Lupu a parasztpárt nevében kijelenti, hogy fenntartja előző nyilatkozatát Beszarabia érintetlenségéről, de inopportúnusnak tekinti a jelenlegi időpontot, hogy a kormányt felelősségre vonhassa a bécsi balsikerért. Ezt meg fogja tenni abban a pillanatban, amely megfelelő lesz.

„Oroszország a saját országában tartson népszavazást“

Duca külügyminiszter szólalt fel újból és hangsúlyozta, hogy a kormány hajlandó bármikor a felelősség kérdését megvitatni, egy dolgot azonban újból leszegézi, azt, hogy az összes politikai pártok felfogása teljesen egyhangú a beszarabiai kérdésben.

Antonescu kijelenti, hogy Romániának egyetlen választ kell adnia a szovjetkormány számára. Az orosz kormány tartson népszavazást saját országában és mielőtt mások szabadságjogaival foglalkoznék, állítsa vissza előbb az orosz nép szabadságát.

Ezután folytatták a kommercializálási vitát. A szenátusban Szöcs Géza válaszol Bianu tegnapi beszédére és kijelenti, hogy a székelyeket nem szabad idegeeknek tekinteni, mert az állam lojális polgárai. Bianu válaszában kijelenti, hogy csak a háború után idejött idegenek inváziójáról beszélt. Ezután a szenátus megszavazta a CFR számára kért háromszázmillió hitelt, mire az ülés véget ért.

Husvétii evőeszközök

a legújantóább árban kaphatók

KUN MÁTYÁS FLA

tízletében

CLUJ-KOLOZSVÁR, CAL. VICTORIEI 2.

Egy pályán

Kedves azt hiszem ményen van, Fele-fele. Fel

olvasók türelme. A tegnapi lektáni. A p nem azokra nyájau olvas valóm, hanem körülményre, tudni mi o kezdett.

Kérdezem talán elfelejt hogy az egy hogy az Uj zsürije? Me sincsen. És közli a szava Illetlen k szeretném, ha tettel ez egy nyomdába k

az Uj

Fenti lev hogy senki s sal, közreadj többi esetleg késztség nek késztség „E pályázati ere és a szavazás zólni fogjuk. ségi asztal fi bólnek a közl

A hü kol dogult pozsor ségéről, ren szangvinikus valamelyik t állításában n gát kimutath gette a tekin ságot. Mond napokon kitá követte az ő

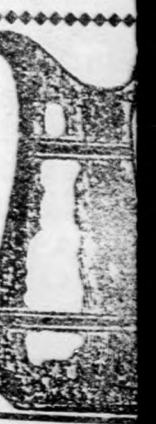
Egy ízben végzett, egy során Náthán telen érvekk

— No T ha tudsz!

Reb Léb ban, erre fel kérdik, hogy las, Reb Léb

— Rabb csak nem ki itt maradjak

Husvétii

Báli

Ez történt...

Egy pályázó válasza a második levélre

Kedves „Ez történt“ rovatvezető ur,
 azt hiszem, velem együtt Ön is azon a véleményen van, hogy az „Ez történt“-rovat a kettőnké, fele-fele. Fele a szerkesztőségé, fele pedig a pályázóké. Már pedig — hacsak a szerkesztőség nem akar részrehajló mérleggel mérni — a paritás elvén helyett kell szoritania az én soraimnak is. Annál is inkább, mert bennem több lesz a szemérem, rövidebbre szabom a soraimat, nem akarok túlságosan visszaélni a vendégszeretettel és az olvasók türelmével.

A tegnapi levelére akarok egészen röviden reflektálni. A pályázókhoz címzett második levélnek nem azokra a részleteire, amelyeket tegnap mindnyájan olvastunk, ahhoz nincsen semmi hozzátenni valóm, hanem az egyetlen, talán nem is mellékes körülményre, amelyről a rovatvezető ur — nem tudni mi okból — tegnapi levelében megfeledezett.

Kérdezem illő és tiszteletteljes csodálkozással, talán elfelejtkezett már a tisztelt szerkesztőség arról, hogy az egyik pályázati felhívásában azt ígérte, hogy az Uj Kelet olvasóközönsége lesz a pályázók zsűrije? Mert arról a tegnapi levélben egy szó sincsen. És ha nem felejtkezett el róla, miért nem közli a szavazás feltételeinek módját és részleteit.

Illetlen kíváncsiságomért bocsánatot kérek és szeretném, ha a levelemet a közérdekre való tekintettel ez egyszer nem a papirkosárba, hanem a nyomdába küldnék.

S. G. Cluj,

az Uj Kelet olvasója és az „Ez történt“ pályázója

Fenti levelet, beküldőjének kívánsága szerint, hogy senki se vádolhasson bennünket részrehajlással, közreadjuk. Együttal megnyugtattuk őt is, a többi esetleges kételkedőkkel együtt, hogy a szerkesztőség nem ejtette el eredeti tervét. A szerkesztőség „Ez történt“ bizottsága máris dolgozik a pályázati eredmény eldöntésének munkaprogramján és a szavazás feltételeit és módját idejében közölni fogjuk. Egyelőre ennyit, mert a szerkesztőségi asztal fiókjában máris türelmetlenül dörömbölnek a közlésre váró „Ez történt“-ek. (—p.—)

A hü kohanita. Rabbi Náthán Wolf, a boldogult pozsonyi rosbészdin, híres volt élelméjűségéről, rengeteg tudásáról, egyttal azonban zangvinikus természetéről is. Elemében volt, ha valamelyik talmudi kommentátort, vagy decisort állításaiban megdönthetett, tételeinek tarthatatlanságát kimutathatta, ilyenkor ezután még meg is fenyegette a tekintélyében megbolygatott talmudi méltóságot. Mondják, hogy minden évben a bünbánati napokon kitará könyvszekerényeinek ajtait és megkövette az összes fölírásokat.

Egy ízben mikor több hívével talmudt tanulást vezetett, egy Toszfoth körül disputa támadt, melynek során Náthán Wolf a Toszfoth véleményét könyörtelen érvekkel cáfolva, felkiáltott:

— No Toszfoth, most agyonvertelek, mozdulj, ha tudsz!

Reb Léb Cohen, ki szintén résztvett a pilpulan, erre felkelt és távozni készült. Mikor többen kéri, hogy hova siet, hisz tovább tart a tanulás, Reb Léb megjegyzi:

— Rabbi Náthán a Toszfoth-ot agyonütötte, csak nem kívánhatják tőlem, hogy kohanita létemre itt maradjak egy halott Toszfoth mellett?!

Nechemjeh Hakkalon

Németország megkapta a moratóriumot

A francia szocialisták kormányrajutásukra számítanak. Bizalmat szavaztak az új Poincaré-kormánynak

(Páris, április 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) A „Petit Parisien“ szerint a jóvátételi bizottság négyévi moratóriumot engedélyezett a németeknek szakértői bizottság javaslatára. Ezalatt az idő alatt Németországnak csak dologi szállításokban kell a jóvátételt fizetnie, mégpedig első esztendőben egymilliárd aranyárka értékben, mely összeg a következő években progresszíve fog emelkedni és végül két és félmilliárd aranyárkára rugna, amelyet a teljesítőképesség maximumának tekintenek.

A moratórium után is, írja az „Information“, Németországnak a szakértők megállapítása szerint

két és félmilliárd aranyárkát kell majd fizetnie.

Varenne szocialista képviselő interpellációjára Poincaré a kamarában a következő választ adta:

— Összes követeléseink megfizetésére a ruhrvidéki zálogok ugyan szövetségeseink szemében elégtelenek, nagy értéket képviselnek azonban Németországgal szemben, mert kezünkben van a

megfelelő eszköz, amellyel kikényszeríthetjük, hogy jobbat és többet elérjünk.

A miniszterelnök válaszára Varenne képviselő ismét felszólalt. Fontosnak tartja hangsúlyozni, mikor a szocialista párt nevében felszólal, hogy a szocialisták mindig hangoztatták Frbncaországnak a jóvátételre irányuló igényeinek jogosságát. Ha a szocialista párt a közeli választások következtében hatalomra kerülne, Németországnak ne gondolja, hogy a munkáskabinet egyttal nyugtát is hoz magával a német adósságokról.

A francia szocialistapárt egyetlen szan-
 timot sem ajándékoz Németországnak,

amelyet nemcsak legyőzöttek, hanem a háborúért felelősnek is tart.

A kamara éjjeli ülésén izgalmas vita után befejezték az interpellációkat. 408 szavazattal 151 ellenében napirendi javaslatot fogadtak el, melyszerint a kamara összes pártjai helyeslik az új Poincaré-kormány külpolitikáját, különösen a jóvátételi és biztonsági politikáját fogadják bizalommal.

Tiz italmérési engedélyt bevontak Ermihályfalván

Feljelentésre a helyi pénzügyőrség meghallgatása nélkül döntöttek. Átlátszó vádakkal indokolják a jogfosztást. Hajsza a zsidó egzisztenciák ellen

(Valea lui Mihai-Ermihályfalva, április 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az a hajsza, mely a zsidó egzisztenciák ellen irányul, példátlan jogfosztásban nyilvánult meg a szatmármegyei Ermihályfalva községben. Önmagát megcáfoló indokollással

tíz család kezéből vették ki a falatot egyik napról a másikra és koldusbotot nyomtak a helyébe. Mert azok az adófizető polgárok, akik egész életükön át italméréssel keresték meg a kenyerüket, most aligha tudnak új foglalkozásra áttérni, még ha akarnának is, mert a váratlan intézkedés minden anyagi lehetőségétől megfosztotta őket. A pártlan jogfosztás máramut hónap közepétől történt, de a megfélemlített érdekeltek ezeitig nem merték sérelmeiket nyilvánosságra hozni.

Az 1924 január 29-iki keltezéssel kézbesített 35548—IV. közös szám alá foglalt betiltó rendelet külön számok alatt egyenként közli az érdekeltekkel, hogy

italmérési engedélyeiket az illetékes hatóság megvonja

tőlük. A megfélemlített korcsmárosok közül öten megtagadták a felvilágosítást és így csak a következő esetekkel foglalkozhatunk:

- E. 1338. szám alatt özvegy Singer Kálmáné
- 1344. „ „ Klein Izsák,
- 1346. „ „ Klein Ferenc,
- 1347. „ „ Rubinstein József,
- 1349. „ „ Rosenblüth Lajos

italmérési engedélyt vonták be. Klein Ferenc, Rosenblüth Lajos és Rubinstein József esetében az volt az indoklás, hogy korcsmájuk százméteres körzetén belül esik valamelyik középületnek. Singer Kálmáné ellen az a vád, hogy italmérési jogát bérbeadta Hoffmann Kálmán ermihályfalvi lakosnak, vagyis spekulációt és visszaélést követett el. (!) Klein Izsák engedélyt pedig azért vonták be, mert csak korlátolt kimérésre volt joga, mégis korlátlanul árusított, tehát spekulál és visszaél a jogával.

Ezekkel a nagyon átlátszó indokokkal szemben a következők a tények:

Rubinstein József italmérési joga közel egy évszázados

és örökségként szállott rá, de a többi engedély tulajdonosai is tiz-negyven éve gyakorolják italmérési jogukat. Az engedélyek kiállításakor természetesen nem volt középület a korcsmák közelében, mert különben nem is nyilhattak volna meg. Azért viszont, hogy időközben új középületek keletkeztek a kimérések közelében, nem lehet senkinek az évtizedek óta gyakorolt egzisztenciális jogát lábbal tiporni. Feltűnő, hogy ez az indoklás csak most jutott az illetékesek eszébe, holott a középü-

letek már évek óta vannak a korcsmák százméteres körzetében. Miért nem vonták be az engedélyeket már akkor? Vagy miért

nem szólították fel a korcsmárosokat, hogy üzlethelyiségeiket helyezték át

a törvényben megjelölt távolságra? Az egzisztenciájuktól megfosztott családok tagjainak száma majdnem száz ember, akik most a legkétségbeejtőbb helyzetbe jutottak, mert azoknak is, akiknek kis szatócsüzletük van, az italmérési jog adta megélhetésük forrását. Sérelmes a bevonás azért is, mert az érdekeltek mindegyike büntetlen előéletű, adófizető román állampolgár, közülük még kihágásért sem büntettek meg egyet sem és soha nem jutottak összeütközésbe a köztisztasági vagy közrendészeti intézkedésekkel sem.

Klein Izsák soha büntetve nem volt, mégis az a vád ellene, hogy korlátlan kimérést tart korlátolt jog ellenére. Ha ez megfelelne a valóságnak, a pénzügyörök aligha mulasztották volna el feljelentést tenni ellene. De nem így van, mert Klein Izsák ellen

a pénzügyőrség megkerülésével tettek hivatalos feljelentést,

valószínűleg a kilátásba helyezett jutalom reményében. Az ügyiratok közül így természetesen hiányzik a legilletékesebb tényezők jegyzőkönyve. A hiba tehát az oradeamarei (nagyváradi) pénzügyigazgatóságnál történt, ahol elmulasztották bekérni az ermihályfalvi pénzügyőri kirendeltség jelentését, amelyből minden kétséget kizáróan meg lehet állapítani, hogy az engedélytulajdonosok ellen felhozott vádak megfelelnek-e a valóságnak. Klein Izsáktól még a vádak beigazolódása esetén sem lehetett volna jogszerint bevonni az engedélyt, mert ilyen súlyos büntetéssel csak többször visszaesett kihágót lehet sújtani.

Ha a pénzügyigazgatóság jelentést kér a helyi viszonyokkal ismerős pénzügyőrségtől, nem vonták volna be özvegy Singer Kálmáné engedélyét azzal az indoklással, hogy bérbeadta és visszaél vele. Az előrehaladott koru özvegy ugyanis nem képes már az üzletet vezetni s ezért Hoffmann Kálmán nevű veje árusít a kimérésben. Ebben van Singer Kálmáné spekulációja és visszaélése, amiért

öreg napjaira koldusbotot nyomtak a kezébe.

Ki rendezte ezt a kenyérremenő hajszt? Erre a kérdésre nem lehet konkrét választ adni, mert a különböző találgatásokat letagadhatatlan bizonyíték nem támogatja. Az érdekelte korcsmárosok természetesen meglebbezték a súlyosan sérelmes jogfosztást és remélhető, hogy a Zsidó Jogvédő Iroda intervenciójára a pénzügyi vezérigazgatóság visszahelyezi őket elvitathatatlan egzisztenciális jogaikba.

Husvétii של פסח szükségletét

u. m.: porcellán, üveg, evőeszköz stb. a legolcsóbban

Kerekes Ernő Cluj

üveg- és porcellán ragyarázóházában szeresheti be.

Engros Detail

Telefonszám: 586.

Bákiruhákat minden árnyalatban fest, tisztít Czink

hécsi ségét
 Beszarábia
 Oroszországgal
 nlegi határaink
 nép szolidáris
 megvédésében
 a külügyminisz-
 a liberális párt
 gal való viszony
 idején folytatni
 an megkezdett
 e Jonescu nem
 anu Jonelt kér-
 tét osztotta.
 a kormány tag-
 zza, hogy bár-
 litikai harcok,
 araduiok, mint
 is holnap, az
 eg fogja védeni
 upu Beszarábia
 n jogairól
 llapítja, hogy a
 válhat, mert al-
 Románia iránti
 ezte a vörös im-
 yan az egész orosz
 ben, mégis, ha
 k azt akadályozni.
 gsulyozza, hogy
 zetet összes kép-
 zott, két tanácsot
 hogy fordítsa
 elé és kimélje az
 amelyek itt elő-
 sik tanácsa pedig
 z vonalon taka-
 vet, semmiesetre
 a vezetnie, hogy
 n hadsereg harc-
 kijelenti, hogy
 rábia érinthetet-
 ekinti a jelenlegi
 sségre vonhassa
 a tenni abban a
 ját országában
 el újból és hang-
 adó bármikor a
 dolgot azonban
 s politikai pár-
 beszarábiai kér-
 mánianak egyet-
 mány számára.
 zást saját orszá-
 ságjogaival fog-
 z orosz nép sza-
 lizálási vitát.
 aszol Bianu teg-
 a székelyeket
 mert az állam
 kijelenti, hogy
 ek inváziójáról
 zavazta a CFR.
 lt, mire az ülés
 véti
 közök
 osabb árban
 atók
 S FLA
 CTORIEI 2.

A szerb kormány válaszol Bianu szenátoroknak

Jegyzőkváltás lesz a két állam között

(Belgrád, ápr. 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) Emlékeztet, hogy Bianu szenátor, az erdélyi kisebbségek éllesszavu ostromozója néhány héttel ezelőtt heves támadást intézett a belgrádi kormány ellen a jugoszláviai kisebbség kulturális és gazdasági elnyomatása miatt. Belgrádban a szenátusi támadás kínos feltűnést keltett, olyannyira, hogy a szerb kormány szükségét érzi most hivatalos nyilatkozatban válaszolni Bianu szenátor vádjaira. A szerb külügyminisztérium sajtóosztálya erre vonatkozólag a következő kommuniké bocsátotta ki:

„Bianu román szenátor a román szenátus egyik legutolsó ülésén a következőket jelentette ki: „A beogradi kormány mindent megtesz a román intelligencia elidegenítésére. Összes iskoláinkat bezárták, úgy hogy a gyermekek nem tanulhatnak román nyelven. A román tanítókat elbocsátják és oroszokkal váltják fel őket; a román könyveket eltiltják és elkobozzák. Ugyanígyen barbár módon üldözik a román egyházat is. Az összes egyházi birtokokat elkobozzák. A románokat még arra is rákényszerítik, hogy családi nevüket elszlávosítsák.“ E nyilatkozat folytán a vallásügyi miniszter urhoz fordultunk felvilágosításért, aki a következőket volt szíves velünk közölni: „Bianu-nak ezek az állításai elejétől végig nem igazak és mindenesetre vagy tájékoztatásból, vagy szándékos terditésből fakadnak. Egyetlen román iskolát, egyetlen román templomot sem zártak be.

Egyáltalán nem igaz, hogy hatóságaink egyházi vagyont koboztak volna el és templomokat zártak volna be. Bianu ur úgy magas állására való tekintettel, mint az igazság érdekében jól tette volna, ha legalább egy templomot vagy iskolát megnevezett volna, amelyet bezártunk, vagy egy birtokot, amelyet elkoboztunk. Ezek a tendenciózus támadások arra számítanak, hogy a külföldön csökkentse az ország tekintélyét és sajnos, nem is kivételes jelesek. A román sajtó egy része is hasonló rendszeres kampányt vezet az ország ellen. Ezek a támadások, amelyek valóban csodálatba ejthetnek bennünket, mert egy baráti és szövetséges országból erednek és kell, hogy felháborítsák közvéleményünket és a politikai világot. Mi meg tudtuk őrizni hidegvérünket akkor is, amikor Duca ur a konferencián Beogradban volt és akkor Pa-icsbo és Nin-csicshez egyetlen küldöttség sem jött a Bánságból és sajtónk sem foglalkozott a mi kisebbségeink helyzetével a romániai Bánságban. Ezt a magartartásunkat meg kell őriznünk továbbra is, bármennyire sérthet is bennünket a román politikai világ egy részének ilyen magartartása.“

Belgrádi jelentések szerint valószínű, hogy ebben az ügyben jegyzőkváltás is lesz a két kormány között. Szerb politikai körökben különösen azt nehezményezik, hogy Bianu szenátor interpellációjánál jelen volt Bratianu miniszterelnök és Duca külügyminiszter és nem vették védelmükbe a szövetséges országot.

A bukaresti sajtó egyöntetűen magáévá teszi a román delegáció álláspontját

A bécsi konferencia megszakadásának visszhangja a sajtóban. Krestinsky optimista nyilatkozata

(Cluj-Kolozsvár, ápr. 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) A bécsi lapok közlik Krestinskynek, a bécsi szovjetdelegáció elnökének nyilatkozatát a román-orosz tárgyalások megszakadásáról. Krestinsky meglehetősen tulzott optimizmussal és a tények egyoldalú beállításával a következőket mondotta:

— Románia 1918-ban megszállotta Beszarábiát; felhasználta azt a kedvező alkalmat, amikor az orosz csapatok másfelé voltak elfoglalva és nem segíthették az ottani lakosságot a román megszállás ellen. A románok rengeteg hadianyagot zsákmányoltak, részint saját maguknak, részben pedig a fehér ellenforradalmárok számára.

— A bécsi tárgyalások során az orosz delegáció a legnagyobb előzekekenységet és béke-készséget tanúsította. Csupán azt követelte, hogy Beszarábiában a nép akarata érvényesüljön. A konferencia megszakadásáért tisztán Romániát terheli a felelősség. Egészen biztos azonban, hogy rövidesen eljön az idő, mikor a beszarábiai lakosság érvényesíteni fogja akaratát és Oroszországhoz csatlakozik.

A bukaresti lapok mai számukban részletes tudósításban számolnak be a bécsi tárgyalások megszakadásáról. A különböző lapok pártállásra való tekintet nélkül magukévá teszik a román delegáció álláspontját és erélyes hangon kelnek ki az orosz delegáció imperialisztikus magartatása ellen.

A „Lupta“ szerint a tárgyalások megszakadása tulajdonképpen nem a konferencia megszakadását jelenti, csupán azt, hogy a román delegáció lemaszkírozta az orosz bizottságot, amely nem azért jött Bécsbe, hogy becsületesen tárgyaljon, hanem azért, hogy a nyugati államfők szemében azt az impressziót keltse, hogy a béke megerősítésén fáradozik. Holott ugyanakkor, amikor Romániától a szovjetek „de jure“ elismerését kérte, vonakodott elismerni az ország törvényes és szerződéses által szentesített határait.

Románia bármennyire is óhajt barátságos szomszédi viszonyt fentartani Oroszországgal, nem mondhat le szent történelmi jogairól, Beszarábiáról, amelyről lakossága etnikai nép-kisebbségi jogán döntött.

Az „Adeverul“ kifejti, hogy a román delegáció a lehető legkonciliánsabb magartatást ta-

nusította Bécsben. A lap valószínűnek tartja, hogy az oroszok a bresztlitovszki tárgyalások mintájára a tárgyalások újrafelvételét fogják kérni, de nem tartja valószínűnek, hogy a román delegáció az oroszok magartatása után ilyen manőverekre belemenjen.

A „Dimineata“ szintén erélyes hangon támadja a szovjetdelegációt. A lap kifejti, hogy az oroszok valószínűleg jól voltak arról informálva, hogy Románia egész közvéleménye az ország integritásának elvén áll és a Bécsbe küldött román delegáció nem is hajlandó tárgyalni Beszarábia kérdéséről. Az orosz delegáció mégis felvetette Beszarábia kérdését, ami kétségkívül azt jelenti, hogy nem tárgyalni, csak komédiázni mentek Bécsbe.

Nem vádolják gyilkossággal Puttkammer bárónt

Szabadlábra helyezik, de azután elmeógyógyintézetbe kerül. Jelentkeznek a beteges hajlamu asszony áldozatai. Vezércikkek, parlamenti beszédek a Gessmann-afférral kapcsolatban

(Bécs, április 4. Az Uj Kelet munkatársától.) A pszich-kémikai intézet szakértői véleménye szerint, abban a kávécsészében, amelyből Gessmann elnök ivott, csak nagyon kis mennyiségű arzén lehetett. Nagyon valószínű tehát, hogy az eljárás, amely jelenleg Gessmanné ellen mérgezési kísérlet büntette miatt folyik, megszünik és legfeljebb könnyű testisértés címén vonják majd telelősségre az asszonyt. Mindenesetre megindul majd az eljárás az osztrák büntetőkönyv 129. §-a alapján, amely a természetellenes vonzalmakat bünteti. Az orgiák, amelyeket Gessmanné Reichenau melletti birtokán, valamint Münchenben és Bécsben barát-nőivel rendezett, olyanok, amelyeket a tudomány sodomizmus gyűjtőnév alatt foglalt össze. A rendőri nyomozás a tanuk kijelentései alapján három deliktumot állapított meg: mérgezési kísérlet, veszélyes fenyegetés és természetellenes vonzalmak. A kémiai szakvéleményre való hivatkozással Gessmanné ügyvédje az asszony szabadlábra helyezése iránt folyamodott, amelyhez Gessmann ügyvédje is csatlakozott.

Azok a hullámok, amelyek a Gessmann-ügy nyomán keletkeztek, egyre szélesebbek lesznek és egyre jobban rávilágítanak Gessmanné merényletének beteges vonatkozásaira. Kiderült például, hogy a bárónő és barátai a Centralbadban megismerkedtek egy fiatal lánnyal, egy udvari taná-

csos leányával, akit természetellenes vonzalmakkal használtak fel és kényszerítették, hogy hallgasson. A leány elkéséredésében öngyilkossági kísérletet követett el és miután ez nem sikerült, meggyóna szüleinek, hogy mi történt vele. Ezt a botrányt azután csak nagy fáradtsággal sikerült eltussolni.

Valószínű, hogy Gessmann Leontine asszony, mire e sorok napvilágot látnak, már nincs a rendőrségfogházában. Családjá a beteges hajlamu asszonyt elmeógyógyintézetben akarja elhelyezni, mert azt hiszik, hogy tettének elkövetésénél inkább elmebeli gyengesége és hisztériája volt a főmomentum és nem az, hogy terjétől megszabadulva esetleg vagyont örökölje.

A bécsi lapok általában nagyon sokat foglalkoztak ezzel az esettel, volt olyan lap is, amely két oldalt írt Puttkammer bárónő előéletéről. A „Neue Freie Presse“ és a „Neues Wiener Tagblatt“ vezércikkekben foglalkozott az afférral, amelyet az ellenzéki képviselők a most folyó parlamenti költségvetési vitánál is alaposan kihasználtak. M. M.

Tizenöt új horvát mandátumot igazoltak

Sándor király intervenciójának eredménye. Az ellenzék többsége a Pasics-kormányval szemben

(Belgrád, április 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) A szkupstina váratlan elnapolása után ismét a Radics-párti mandátumok igazolásának kérdése került a politikai érdeklődés középpontjába. Sándor király személyes intervenciójára az igazolóbizottság folytatta a betérjesztett mandátumok igazolásának tárgyalását. Először a varasdi és muraközi kerületben megválasztott kilenc Radics-párti képviselő mandátumával foglalkozott, amelyek ellen még közvetlenül a választások után, a törvényes határidőn belül nyújtottak be panaszokat és amelyek ellen néhány héttel ezelőtt újabb petíciók érkeztek. A bizottság radikálispartai tagjai arra az álláspontra helyezkedtek, hogy ezeket a később beérkezett panaszokat is tárgyalás alá kell venni, az ellenzék viszont azt vitatta, hogy ezek már nem vehetők figyelembe. Petrovics Nasztáz radikális képviselő kijelentette, hogy az ellenzéki bizottsági tagok véleményét osztja, sőt kifejezést adott annak a nézetének is, hogy az idejekorán beérkezett panaszokkal sem lehet foglalkozni, minthogy azokat az igazolóbizottság már a parlament összeülésekor mint alaptalanokat elutasította.

A szavazásnál kiderült, hogy a bizottságban az ellenzéknek van többsége, mert tizenegyen a panaszok elutasítása mellett szavaztak. Az ellenzékkel szavazott Moser németpárti képviselő és Petrovics Nasztáz radikális is. A kérdést tehát Petrovics szavazata döntötte el az ellenzék javára, mert a kormánypárt álláspontja mellett csak tizen szavaztak: kilenc radikális és a Petrovicsi kerület hat Radics-párti mandátumának tárgyalására tértek át, amelynek kérdésében hosszú vita után a szavazás ugyanilyen eredménnyel végződött.

Ennek folytán az igazolóbizottság újabb tizenöt Radics-párti mandátum igazolását ajánlja a parlamentnek. A bizottság radikálispartai tagjai kisebbségi véleményt fognak betérjeszteni a határozat ellen.

Az igazolóbizottság határozata folytán, ha a parlament hozzájárul majd a tizenöt újabb mandátum igazolásához, az ellenzéki blokk már számszerinti többségbe kerül a szkupstinában. Most már az a kérdés, hogy a bizottság munkájának befejezése után mikor kerül a Radics-párti mandátumok igazolása a nemzetgyűlésen tárgyalás alá.

A radikális párt részéről a Radics-párti képviselőknek azt a jogát is kétségbevonják, hogy a mandátumok igazolása kérdésében a még nem igazoltak is szavazhatnak. Ebben a kérdésben heves összezapás várható a kormánypárt és az ellenzék között. A házszabályok ugyanis úgy intézkednek, hogy a nem igazolt képviselők csak saját mandátumuk fellett nem szavazhatnak. A radikálisok emiatt hír szerint az összes mandátumok igazolását egyszerre akarják szavazás alá bocsátani, hogy ilyen módon a most betérjesztett mandátumok tulajdonosai nem vehetnek majd részt a szavazásban és így a kormánypártnak a szavazásnál még többsége lesz a parlamentben.

NE FÉLJEN!

Nem sir a gyermeke, ha Höfer-gyermekhintőporral és Höfer-gyermekkrémmel ápolja

Az Uj Kelet napi Szerkesztők befejezéséig Az Uj Kelet jelölésével Előfizetési felé

— F
zsálemből
néhány
között
nemzeti
beszélget
ben pedi
megbeszé
megszerv
ner ugya
temen az
között sz
filozófia.
peket és
látogatott
munkáját
tése szeri
e helyek
— A
nek. Buk
szerint D
követ, azo
a királyl
laszt adt
egyetlen
történi.
a külügy
ezen form
tikusnak
következm
tet vissza
— M
utazásait
rendeletet
utazásána
aki külföl
amelynek
április m
vénybe.
— Le
gyanúsít
vitsné,
társnőjét
dájában l
gatás foly
gatottan
pedig egy
meg akar
gatása ró
— Fe
Hirt adtu
térium fel
res ügyek
létszám f
létszámát
megsokszo
A tisztvis
lehet mer
munkával
ték, hogy
nál szóká
sét és ezt
lére fordí
marának,
— S
Varsóból
állandóan
nem kell
— W
egyik há
gazdász
Wagner ro
ember ros
a földalat
egy diák
akkor fut
jelenléte
tos halált
ahol kide
szigorlato
Mentségü
ijeszteti
elgázolati
ban azt k
követte e
eljárás.

HIREK

Az Uj Kelepsz egyetemes erdélyi és bánátsági zsidóság napilapja
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Dr. Marton Ernő
Az Uj Kelepsz cikkeinek utánuváltását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.
Előfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei, félévre 320 lei, egész évre 620 lei.

— **Felix Warburg Palesztinában.** Jeruzsálemből jelentik: Felix Warburg, aki már néhány hete tartózkodik az országban, többek között meglátogatta Tel-Avivban a fontosabb nemzeti intézményeket. Achad Haam hosszabb beszélgetést folytatott Warburggal, Jeruzsálemben pedig részt vett dr. Klausner lakásán egy megbeszélésen, amely a jeruzsálemi egyetem megszervezésével volt kapcsolatos. Dr. Klausner ugyanis azt követeli, hogy a héber egyetemen az első időkben felállítandó tanszékek között szerepeljen a zsidó nyelvtudomány és filozófia. Warburg meglátogatta a munkástelepeket és a Nemzeti Alap irodáját. Később el látogatta a Jezreel völgyébe, ahol a telepesek munkáját nézte meg. Warburg, saját kijelentése szerint, a legjobb benyomásokkal távozott e helyekről.

— **A kormány válasza a spanyol követnek.** Bukarestből jelenti a Rador: A „Dimineata” szerint Duca külügyminiszter a bukaresti spanyol követ, azon szóbeli közlésére, hogy kormánya kéri a királylátogatás elhalasztását, a következő választ adta: „A román kormánynak erre csak egyetlen válasza lehet: A látogatás nem fog megtörténni.” Ennyit és semmivel sem többet mondott a külügyminiszter. A „Dimineata” szerint a válasz ezen formáját diplomáciai körökben nagyon drasztikusnak tekintik, amelynek esetleg az lehet a következménye, hogy a bukaresti spanyol követet visszahívják.

— **Megszigorították a németek külföldi utazásait.** Berlinből jelentik: A pénzügyminiszter tényleget adott ki a német állampolgárok külföldi utazásának korlátozásáról. Eszerint mindenkinek, aki külföldre utazni, külön engedélyt kell kérnie, amelynek ára ötszáz aranyárnyal. A rendelet április másodikáig visszamenő hatállyal lép érvénybe.

— **Letartóztatták a Váci-utcai gyilkosság gyanúsítottját.** Budapestről jelentik: Oreskovitsné, akit azzal gyanúsítanak, hogy lakástársnőjét meggyilkolta, a Lukács-fürdő szállójában letartóztatták. Oreskovitsné a kihallgatás folyamán rendkívül nyugtalanul és izgatottan viselkedik, hol bevalja bűnét, hol pedig egy ismeretlen férfit gyanúsít, aki őt is meg akarta ölni. A hisztérikus a szony kihallgatása folyamában van.

— **Felemelik a törvényszéki illetékeket.** Hirt adunk már arról, hogy az igazságügyminiszterium felemelte a bírák létszámát és azóta a peres ügyeket sokkal gyorsabban elintézik. A bírói létszám felemelésével eltejtették a tisztviselők létszámát is felemelni és így a tisztviselői kar a megcsökkentett munkát nem győzi feldolgozni. A tisztviselői létszám emeléséről egyelőre szó sem lehet mert a költségvetésbe nem vették fel. A sok munkával elárasztott tisztviselők most kérvényezték, hogy engedélyezzék a hivatalos beadványoknál szakszaksz illetékek néhány százalékos felemelését és ezt az összeget újabb tisztviselők felvételére fordítsák. A kérést átadták az ügyvédi kamarának, de még döntés nem történt.

— **Szűnőféiben a lengyel árvízveszedelem.** Varsóból jelentik: Az áradási területen lassankint állandóan apad a vízállás. Újabb katasztrófa kockázata nem kell tartani.

— **Werner Sombartot a villamos elé lökte egyik hallgatója.** Werner Sombart, a híres közgazdász a berlini egyetemen, a nagynevű Adolf Wagner utóda majdnem áldozata lett egy fiatal ember rossz tréfájának. A hatvankét éves tudóst a földalatti villamoson való utazása alkalmával egy diák kilökte a nyílt sínekre, ahol éppen akkor futott be az ellenvonat. Egy vasutas lélekjelenléte mentette meg Werner Sombartot a biztos haláltól. A fiatal embert a rendőrségre vitték, ahol hiderült, hogy hallgatója volt a tanárnak és szigorlatozott is nála, de a vizsgán elbukott. Mentésül azt hozta föl, hogy csak meg akarta ijeszteni a professzort, de nem volt szándékában elgázoltni a villamoskocsival. A rendőrség azonban azt hiszi, hogy a diák cselekedetét bosszúból követte el és ezen az alapon folytatja ellene az eljárást.

— **Megrögzött zsebtolvaj.** Régi ismerőse a kolozsvári rendőrségnek és ügyészségnek Rézműves Mihály, akit zsebtolvajlásért már több ízben letartóztattak, de bizonyíték hiányában néhány napi fogság után kénytelenek voltak szabadon bocsátani. Legutóbb alig három napja, hogy az ügyészség fogházát elhagyta és tegnap délután már újra a rendőrség kezei között került. Az Oradeamare felől érkező esti expressz-vonat utasai közül többen jelentették a vasuti rendőrségen, hogy jegyváltás közben a pénztárnál egyes zsebtolvajok pénztárcájukat és értéktárgyaikat ellopták. A rendőrség megindította a nyomozást a zsebtolvajok után. A Szamosfalva felől befutó személyvonattal érkezett Kolozsvárra dr. Biriescu ügyész, akinek a rendőrség emberei jelentették a zsebtolvajlásokat. Az ügyész elvegyült az utasok között és Rézműves Mihályt éppen akkor érte tetten, amikor egy utas zsebéből tízezer lejű tartalmazó pénztárcát akart kiemelni. A tettenért zsebtolvajt letartóztatták és ezáltal nem fogja kikerülni a büntető igazságszolgáltatás kezét.

— **Dorgálásra ítélték Bagulescu őrnagyot.** Bukarestből jelentik: A kraiovai hadbíróóság tegnap tárgyalta Bagulescu őrnagy perét, aki ellen a fascista mozgalomban való részessége miatt indítottak eljárást. Az őrnagyot három szavazattal kettő ellen dorgálásra ítélték. Az ítélet kihirdetése után a kraiovai diákok szimpátiatüntetést rendeztek az őrnagy mellett.

— **A menza köszönete.** A cluji zsidó menza akadémia ezúton nyújtja köszönettel a zsidói „Aviva” bálja jóvedelmének ötszáz lejű adományát. A menza vezetősége ezalkalommal is felhívja az erdélyi zsidóság közintézményeit, hogy az általuk rendezett jótékony célú mulatságok jóvedelmének egy részét ajánlják fel a nagy anyagi válságokkal küzdő menza céljaira. A menza most éli legsúlyosabb napjait, mikor összes anyagi forrásai kimerültek és a jelenlegi körülmények között nincs abban a helyzetben, hogy a saját céljaira bármilyen nyilvános estélyt, vagy mulatságot rendezzen.

— **Házasság.** Janovitz Margit Cluj és Verő Kálmán Oradea-Mare ezúton hívják meg ismerőseiket és jóbarátjaikat f. hó 8-án d. u. 3 órakor Clujon, Str. Bucovina (Munkácsy-u.) 18. sz. alatt tartandó egybekelési ünnepélyükre.

Dr. Fejér Miklós orvos Nagykároly és Knopf Margit Bánffyhyunadról, Nagyváradon e hó 2-án kötöttek házassági frigyét.

— **Bendiner Nándor zongoraművész koncertje.** Csütörtök este tartotta meg Bendiner Nándor zongoraművész a Magyar Zenekonzervatórium filharmonikus zenekarának közreműködésével az Iparos dalegyesület nagytermében zongorakoncertjét. Bendiner Liszt A-dur koncertjét adta elő bűmulatos technikájával, nagyszerűen megfeszített, kiszínezett duplateges futamokkal, férfias energiával és a tökéletességig kidolgozott előadással. A közönség hatalmas ovációját a kiváló művész e szám megismétlésével köszönte meg. Bendiner, aki betegségéből még nem épült fel teljesen, az utolsó számot: Liszt spanyol rapszódiját rosszul léte miatt nem játszhatta el. A zenekar Mendelssohn Hebridák nyitányával és Schubert Befejezettlen H-moll szimfóniájával szerepelt. Rezik, aki mint kiváló karmester is megállja a helyét, kiváló művészi érzéssel és megértéssel tanította be a zenekart, amelyben a vonósok kissé gyengén, de a fuvósok annál jobban szerepeltek. A helyi zenei élet reprezentációjából álló közönség lelkesen ünnepelte a kiváló művészt és dirigent. B. Z.

* **A fejfájás,** szédülés, mellszorulás, szivdobogás, étvágytalanság, gyomorpanasz, téher nyelv, rossz szájíz oly esetekben, melyek dugulástól származnak, a „Koprol” egy pasztillája kitisztítja az emésztés útjait és elhárítja a vértöndulást. Kapható minden gyógyszerárban.

Villamostelepek

építését garancia mellett vállalja:

Zsigmond János

elektrotechnikai vállalkozó és mérnöki irodája

Cluj-Kolozsvár, Str. Vlahuța (volt Bolyai-u.)

Ujjonnan berendezett modern nagy gépjavitó-és tekercselőműhely. Szakszerű javítások és átkerceselések. Gyenge áramú és magas feszültségű berendezések. — Hálózatok tervezése és építése

— **Az első magyar női detektív.** Budapestről jelentik: A belügyminiszter kinevezte az első magyar női detektívet, Maidan Kláudiát, aki eddig a toloncházban berendezett jóléti intézményénél teljesített szolgálatot. Tizenöt uriaszonyt, akik mint patronázshölgyek működtek, fizetés nélküli detektívekké nevezett ki a belügyminiszter.

— **A sátán helytartója.** A fantasztikum határán mozgó cselekmény a gépemberek feltalálása és ezeknek a romboló masinák működése teszik szinessé, izgalmassá és érdekessé az Uránia mozgó legújabb filmjét. Harry Piel, a legkiválóbb német artista-színész, hatalmas feladatot old meg ebben az új filmjében is, nincs az a veszélyes autótúra, lovaglás, amellyel ne brillirozna és ne ejtené bámulatba közönségét. Mint színész is elsőrendű, az alakítás valóban művészi és a legapróbb részletekig kidolgozott pompás munka. A film meséje kalandormese, egy mérnöknek küzdelme Harry Piellel, a mérnök zseniális feltaláló, aki azonban zsenialitását nemcsak jóra, hanem rosszra is fordítja, rossz szándékai azonban megtörnek Harry Piel ügyességén, ravaszágán és becsületességén. A szenzációs kalandortörténeten keresztül egy nagyon finom és kedves szerelmi történet szövődik, amelynek hősnője a kalandor mérnök által üldözött milliárdos lány, a hőse pedig természetesen az izig-vérig férfi és sportsman Harry Piel.

— **Törökország hajókat vásárol Angliában.** Londonból jelentik: Két török misszió érkezett az angol fővárosba. Az egyik küldöttség az aviatikát tanulmányozza, míg a másik kereskedelmi hajókat vásárol az angol kormány részére.

* **Dr. Radnay és Fényes Janka** táncotnárak *Koszorujukat* 6-án, vasárnap d. u. 6 órától a *Redutban* tartják.

— **Népujság.** Április 1-én egy új hetilap indult meg „Népujság” címen. A gazdag tartalmú első számból kiemeljük a katonák szabadságolási-ára, a lebélyegzetlen korona-pénz beváltására, a holtánnyilváníttási eljárásra vonatkozó cikkeket, amelyek mellett bő hiranyag tájékoztat az ország és a külföld fontosabb eseményeiről. A „Népujság” felelős szerkesztője Finta Zoltán, az „Ellenzék” volt belső munkatársa.

— **Három koncert.** Április 7-én Krammer Erzsébet énekesnő, 9-én a Waldbauer vonósnyegyes és 14-én Kelmai Ilona és Vajda tartják meg koncertjüket a ref. teológia nagytermében.

— **Uj rendelet a külföldi fizetésekről.** C. Jonescu, a Banca Nationala cluji fiókjának igazgatója és az itteni devizaellenőrző bizottság elnöke a tegnapi napon körlevélben közölte a kolozsvári pénzügyintézetekkel a devizaellenőrző bizottságnak a külföldi fizetések körül elfoglalt álláspontját. E szerint külföldi intézet, vagy magánszemély részére semminemű befizetést, átutalást elomadni, külföldi számára folyószámlát nyitni engedély nélkül nem szabad, kivéve az 5000 lejen alóli tételeket. Ez a tiltó rendelkezés vonatkozik csekk, postai utalvány, átutalás stb. útján befolyt összegekre egyaránt. De ha a bevételéhez és folyószámla-nyitáshoz az engedély meg van, akkor a számla szabad és ezen számláról kifizetés teljesen szabadon, minden külön engedély nélkül eszközölhető. A számlanyitáshoz az engedélyt az egyes körzeti devizaellenőrző bizottságok adják. Az engedély iránti kérelemben igazolni kell, hogy a bevételhez reális kereskedelmi ügyletekből származik. Az engedélykéréshez csatolni kell a kereskedelmi ügyletet bizonyító iratokat (számla, faktura, meghitelezés, inkasszó megbízás.) A pénzügyi műveletekből származó külföldi követelésekre vonatkozólag tovább is az eddigi rendelkezések maradnak érvényben. A devizahivatal egy másik körrendeletében az effektív valuta (idegen készpénz) kivételét szabályozza. Ha valaki nagyobb tétel effektív valutát akar kivinni, mint amennyinek kivitele szabad, akkor erre engedélyt kell kérnie a pénzügyminisztériumtól. A kérvényben fel kell tüntetni: 1. Az összeget, amelyet ki akarnak vinni az országból. 2. Milyen banktól vagy pénzügyintézetektől vásárolták a valutát? 3. Mi célból történt a vásárlás? 4. Kiállították-e az előírt törvényes nyilatkozatot, vagy pedig előzetes jóváhagyása van-e a devizahivataltól?

* **Judovics Lázár** fonal-, fejtő- és kendőnagykereskedő, üzlethelyiségét a Calea Reg. Ferdinand (Wesselényi-utca) 9. szám alá, a volt Grünwald Samu-féle üzlethelyiségbe helyezi át.

* **Désen** női kosztüm és kabát, férfi öltöny, angol szövethelyiségek, marocaine, selymek, mosóselymek, delainek, grenadinok, zephírek, női fehérneműk, vásznak legelőbb gyárak produktumai kaphatók **Birónál**.

* Ha köhögés, toroktájás gyötör, kiazoz minket, **Kaiser-Borax** öblögetés könnyít meg bennünket.

KÖZGAZDASÁG

Kisgabonások országos szindikátusa. Bukarestből jelentik: Trancu-Jasi, volt munkáügyi miniszter mint egy országos előkészítő bizottság elnöke, felhívást bocsát közre a kisebb gabonakereskedőkhöz egy országos gabonakereskedői szindikátus megalakítására. Ezt már egy, a múlt évben tartott országos kongresszuson elhatározták. A megalakulás most a szabad gabonakivitel folytán fellendülést nyert okiráltságbeli élénk gabonakereskedelem folytán különösen aktuális.

A mezőgazdasági helyzet Palesztinában. Jeruzsálemből jelentik: A telepések intenzív munkája és a Keren Hajjeszódnak pénzügyi segítsége révén, továbbá a mezőgazdasági ügyosztály gondoskodása következtében a munka ezidén a földeken sokkal serényebben folyt, mint az előző években és az eredmények is keveset többek, mint azelőtt. Az esők kielégítőek voltak, noha valamivel később jöttek mint máskor, de károkat általában nem okoztak. Inkább a vetést pusztító mezei egereket semmisítették meg. A vetések jól állanak és sokat ígérnek. Az előző években a mezőgazdasági kolonizáció lassan haladt előre, ezidén azonban sokkal gyorsabb tempóban halad és a jövőben még intenzívebb lesz.

A cluj-i kereskedelmi és iparkamara közgyűlése. Tegnapi este a cluj-i kereskedelmi és iparkamara elnöki tanácsában megállapodtak a kamara legközelebbi közgyűlésének határnapjában, április tizenharmadikában. A tanácskozás során több fontos gazdasági kérdés megoldására tettek javaslatot. Mindezeket az elnöki tanács a központi bizottság elé terjeszti.

Kedden zsüri dönt a plakátpályázat fölött. Megirtuk, hogy a kereskedelmi és iparkamara a cluj-i mintavásárt hirdető plakátra több díjjal jutalmazandó pályázatot irt ki. A pályázatra harminc terv érkezett be, közöttük több értékes művészi munka. A nyertes pályamunkák jelzés leveleit a zsüri a jövő hét keddjén fogja felbontani.

A mai valutapiac

Nyitáskor az olasz és magyar valutákat kivéve az összes nyugati értékek emelkedtek. A lej megmaradt 2-95-ös árfolyamon, az árak valamivel szilárdultak. Gyöngye forgalom mellett ma a következő árakon vettek és adtak devizát: osztrák korona 355—360, magyar korona 430—440, cseh korona 570—572, svájci frank 34-50—34-90, francia frank 11-80—10-90, dollár 196—197, font sterling 850—860, olasz lira 8-80—8-90, dinár 2-30—2-35.

Valutapiac április 4-én:

Bukarest. Devizák: Páris 1160, Berlin —, London 849, Newyork 196-75, Róma 884, Zürich 34-80, Bécs 28, Prága 570, Budapest 24, Varsó 20.

Bukarest. Valuták: Napoleon 735, márka — leva 131, török lira 98, font sterling 840, francia frank 1160, svájci frank 33-75, olasz lira 835, arachma 335, dinár 230, dollár 193 25, lengyel marka 23, osztr. korona 27-75, magyar korona 22, cseh korona 565.

Zürich. Nyitás-Zárlat: Berlin 121-5—121-5, Amsterdam 212-25—212-25, Newyork 574—574, London 2472—2472, Páris 32-93—33-05, Milano 2500—2500 25, Prága 1700—1700, Budapest 75—75, Belgrád 710—712-5, Bukarest 295—295, Varsó —, Bécs 80-75—80-75.

A tavaszi divat legszebb anyagai nagy választékban megérkeztek

Köpeny-,
costüm-, ruha-
anyagok. Mintás maroquen
jumperre, sálra, kalapokra.
Elsőrendű minőségek
Gyári
árak

Grünwald és Steiner

női divatkülönlegességek áruháza

Cluj, Piața Unirii No. 12. Telefonszám 9—61

של פסה

Legolcsóbb
beszerzési
forrás

Engros
Endetail

Porcellán és fayancetányérok.
Étkező és kávéskészletek. —
Mindenféle poháraru, demjono-
k. Üvegezés és képerreztetés

Ausländer Rudolfnál

Cluj-Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand 37. sz. alatt
az Uránia-palota mellett.

Házassulandók
figyelmébe

Saját érdekében
győződjön meg,
hogy butorait mégis
csak

**Fischer Albert
és Társa**

cégnél szeresheti be
a legolcsóbban.
Figyelni a címre!

Gyári lerakat Cluj, Calea Regele Ferdinand 61. sz.
Telefon 5—79 Gyártelep: Gherla

TUNGSRAM

ist die beste Glühlampe

HA FINOM CUKORKÁT AKAR, KÉRJEN „MELISSÁ”-T!

Cluj, telefon 6—48 és 6—65

(Lloyd 2243)

Cluj, telefon 6—48 és 6—6

**Aradi
Textilipar Rt.
Arad**

Románia egyik legnagyobb textilgyára

Pamutfonoda, szövőde, festőde, fehérítő
kikészítő nyomóda.

1500 munkás.

Rador

Ha művészi kivitelű

butort, zongorát

akar venni, ne Marosvásárhegyre és teki más
sajnája az utat meg a

SZÉKELY ÉS RÉTI

ERDELYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV. TÁRS. batortermet
szialások furniárszükségleteiket legolcsóbban itt szereshetik be

Zsák ~ Ponyva

Vétel!

Eladás

Kölcsönintézet, javítóműhely

Albala Izsó Timisoara

II. Piața Traian 2. szám. Sürgőnycim: Albala Timisoara-Fabrica
Interurban telefon 60

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A ROMÁN OPERA HETI MŰSORA

Vasárnap: Carmen.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Szombat délután 3 órakor: Mignon. Ifjúsági előadás mérsékelt helyárral. Bevezető előadást tart Nagy Jenő.

Este 8 órakor: A zöld istennő. Másodszor, napi bérlet 108.

Vasárnap délelőtt fél 11 órakor: Vízkereszt vagy amit akartok. Az irodalmi munkácsikus 4-dik előadása. Mérsékelt helyárral.

Délután 3 órakor: Bajadér, Kolbayval és Tolnayval. Mérsékelt helyárral.

Este 8 órakor: A zöld istennő. — Harmadszor. Napibérlet 109. A.

Hétfő: A zöld istennő. Negyedszer. Napibérlet 110. B

MOZGÓK MŰSORA

Szombat, április 5.

Select-Mozgó: Epochális filmesemény! *Monna Vanna*. Nagytragédia a renaissance korából. Maeterlinck örökbecsű csodaműve filmen. Főszerepben Paula Wegener Lyda Salmonova Olaf Fjörd és Lea Parry. A szezon egyik legnagyobb attrakciója.

Uránia-Mozgó: *A sátán helytartója* (A tetestőlött rémület). Nagystilű detektívdráma 7 felvonásban. A legjobb Harry Piel filmek egyike. A villamos gépmember a kriminalizmus szolgálatában. Minden egyes mozzanat egy-egy újabb meglepetés!

Apollo-Mozgó: *A nép könnye*. Nagyszabású társadalmi dráma 2 részben és 11 felvonásban Paul Richefort regénye nyomán. Főszerepben Maciste egyetlen számbavehető riválisa, az óriás Galaor. Mindkét rész egyszerre.

Comunitatea Izraelită Aut. Orthodoxa Dej

74-924.

Árlejtési hirdetmény

A deji aut, orthodox izraelita hitközség ezennel nyilvános árlejtést hirdet a Dejen, a régi templom udvarán építendő rituális metszőcsarnok építési munkálataira.

Ajánlat tehető az egész munkára vagy pedig az egyes munkanemekre. Az írásbeli zárt ajánlatok ellátandók a következő felirattal: „Ajánlat a Dejen építendő rituális metszőcsarnok építési munkálataira.“ Az ajánlatokhoz melléklendő mint bányapénz 16.000 lej, azaz tizenhatezer lej, vagy pedig ezen összegről szóló bankgarancia; részletmunkánál a megajánlott összeg 10⁰/o-a.

Az árlejtés határideje 1924. évi április hó 15. déli 12 óra. Ezen idő után érkező, ugyszintén szóbeli, sürgőnyi vagy bányapénz nélküli ajánlatokat nem köteles a hitközség figyelembe venni.

A hitközség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező ajánlatok között a vállalati összegre való tekintet nélkül válasszon.

A tervek, költségvetés és árlejtési feltételek a deji izraelita hitközség irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Dej, 1924. évi április hó 1-én.

Klein Nándor s. k.
hitk. jegyző

Rosenzweig Jakab s. k.
hitk. elnök

Narancs Citrom

félháló pirosbélű 300, 330, 360 hochprima
80, 100, 150-es

Husvéli fűszerárak:

Cukor, kávé, Frank, bors, ecetsav, kokuszvaj, csokoládé, tea stb. — Szállít nagyobb mennyiségben

Léb Fivérek Cluj
Telefon 471

Porcellánedények

u. m. étkező-, teás-, kávékészletek, éttermi-, kávéházi- és háztartási felszerelések. Mindenféle csiszolt üvegárak, táblatüveg, demjohn, gyógyszerüveg legelőnyösebben bezzerezhetők

Ausländer Lajosnál Cluj
Piata Mihai Viteazul (volt Széchenyi-tér) 39.

DIANA GŐZ- ÉS KÁDFÜRDŐ

ERDÉLYBEN A
LEGMODERNEBB ÉS LEG-
HIGIENIKUSABB

CEMENT- IPARI GÉPEK

Cementtöcserepek, beton- és salaktégla, üreges betonblokkok, padló-, járda- és garnitoidlapok gyártására, kézi és erőhajtásra, formák, betoncsövek, kutgyűrűk, lépcsők, vályuk stb. állítására, közúti, hengerűvelek, betonkeverők, I-a cementfestékek. T. E. jeles asbestcement pa'agyári (Eternit) berendezések. — Betonkeverőgépek

MODERNA

ÉPÍTŐIPARI GÉPEK ÉS RADIATOR
R-T. BRASSÓ, KIS-UTCA 12. SZÁM

Árlapok, költségvetések és látogatás díjmentesen

Havre—New-York

Gyorspostajáratok

Kanada—Kuba—Mexikó—New-Orleans
Haiti—Antillák—Északafrika felé

Felvilágosításokat nyújt:

SOC. „SARNIA“

Pasagiul Comedia
BUCURESTI

és „RECLAMA“ CLUJ

Rador 902

Telefon 494

15%
gyarapodik vagyona,

ha levélben vagy személyesen
o o adja fel rendelmenyét. o o

Meg nem felelő árut visszaveszünk.

1291

Nagy Áruház

rövid, kötött, norinbergi és papirkereskedés
Cluj, Piata Mihai Viteazul

BERSON

gumisarkot és gumitalpat

erősítsen cipészével cipőjére, mert nemcsak pénzt takarít meg, hanem egyáltalán kiméli lábát és cipőjét. Lloyd 2502

של פסה

husvétii fűszeráru legolcsóbb bevásárlási forrása

SPÉTER MÓZES CLUJ

Piata Mihai Viteazul 12.

Férfikalapokat

fest,
tisztít,
formál

és vasal

Fehér István kalaposmester,

Cluj, Unió-utca 21. Redout.

Postai megrendelések is eszközöltenek!

Első Erdélyrészi Ékszerárugár

Cluj, Calea Regele Ferdinand 19. szám

Telefon Interurban 2-13 * Sörgőny: Juvaere, Cluj

Ékszerárugyártás, nagykereskedés

Félgézai arany * Arany, ezüst és

és forrasztó * Arany, ezüst és

Kienle és Schwarzwaldi órákban, valamint kincsesít

tárgyakban nagy lerakat.

Ósok vízöntőberendezéseket

„SIRPINOL“

legjobb szer a légzőszervek megbetegedési ellen. Ugymint: Tüdő- és hörgőhurut, köhögés, számkökögés és tuberkulózis ellen. Mindenki kérje háziorvosát, hogy „Sirpinol“-t rendeljen!

Kapható minden gyógyszerárban

Készíti: Mera Viktor „Fehér Kereszt“ gyógyszer-tára Reghinul-Sásesc

Rapid 4 és 6 csapos sörlefejtő készülékek Gloria és korona dugaszoló-gépek, valamint az összes alkatrészek külön kaphatók a

Banca Industriali și Comercială Cluj, Strada Regina Maria 9.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szöveg 3.-, vastag betűvel 6.- lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Alláskeresőknek 30% kedvezmény

Egy antik divány eladó, értekezni Egyetem-u. 3. ház mesternél.

Férjhez adnám cluji izraelita, intelligens, szép, fiatal lányrokonomat, kinek ingatlanban készpénzzé tehető 600.000 lej hozománya van. Biztos egzisztenciájú 30 évkorú komoly reprezentáns urak irjanak csakis fényképes teljes című levélre válaszolok. Leveleket „Párisba nászutazás“ jellegére a kiadóba. 7050

Perzsa és szmirna szőnyeg jutányos áron kapható és megrendelhető bármily méretben a **Covoraránál** Cluj, Strada Londrei (Hosszu-u.) 26. Kérjen árajánlatot. 1670

Hölgyek figyelmébe!

Mindennemű modern hajmunkák, tambourir választék, kizárólag elsőrendű anyagok készítmény, L'Oreal-Henné minden színben kapható. Megrendelést vidékre is eszközölök. Vágot haját kicsinyben és nagyban veszek. — **Mussa Gyula Cluj** Str. Memorandului 10

Bizalmi állást keres kitűnő referenciákkal rendelkező 23 éves érettségizett, Párisban kereskedelmi végzettségű joghallgató, beszél magyarul, román, francia, keveset németül, olaszul; export-importnál. Ajánlatokat „Présentable 23“ jellegére a kiadóba kér. 7023

Deutsches Kinderfräulein mit guten Jahreszeugnisse sucht bei 1-2 Kindern guten Posten. Adresse zu erfragen an der Administration. 7043

Modern ebédlő hálóval és több butor eladó. Monostori-u. 25. 7051

Használt vívófelszerelést (kard és tör) vennénk. Címet a kiadóba kérünk. 7048

Magas árban veszünk

butort, szőnyeget, porcellánt, zongorát, Wertheim kaszát egész lakásberendezéseket. Meghívásra hához megyünk.

Beck és Benjámín

Oradea-Mare Strada Cogalniceanu Telefon 17-03

Olesón kiárusítjuk raktáron levő perzsa és gyári szőnyeget, ebédlő-, hálóberendezéseket, antik butorokat.

Uri és női divatszokmába 27 éves férfi munkakerő ajánlkozik. Leveleket „Mielőbb“ jellegére a kiadóba kér. 7031

Többévi gyakorlattal bíró vaskereskedősegedet keres azonnali belépésre a Barzel vasüzlet Cluj. 7032

Házikisasszonynak jobb zsidó leányt keresek. Leitner Ignác Oradea-Mare. 7037

Nősülés céljából, üzlet és iparvállalattal rendelkező 32 éves fiatalember oly vallásos házból való, intelligens leány ismerettségét keresi, ki üzlete és vállalata nagyobbítására 5-600 ezer Lei 3 éves kamatmentes pénzkölcsönhöz juttatná. Teljes című leveleket „Biztos jövő“ jelleg alatt a kiadó továbbít. 7039

Németül szeretnék tanulni hivatalos nyelvtanártól. Címet a kiadóba kérek. 7040

Kitűnő állapotban levő antik (bidermeyer) butor (teljes ebédlő és hálóberendezés) eladó. Értekezni Kollár, Piața Cuza Vodă 12. d. u. 1-2 óra között.

Középkorú cluji önálló izraelita kereskedő, nősülne; modern lakáson van. Elvonnék csakis szép leányt, özvegyet, kinek legalább 500.000 lejen felülévő vagyona van. Kalandornők kíméljenek. Teljes című levelekre fényképpel titoktartás mellett válaszolok. Leveleket „Öszinteség“ jellegére a kiadóba. 7050

300.000 lej tőkével be-társulnék, vagy átvennék biztozójövőjű üzletet, feltétlen városban. Cim a kiadóban. 7045

Fiatal vaskereskedőseged felvétetik Schwartz és Ullmann vaskereskedőknél Nagyváradon. 7046

A konkurenciáriadója!

A nagyközönség segítségére óhajt lenni a

LUCA P. NICULESCU ÁRUHÁZ

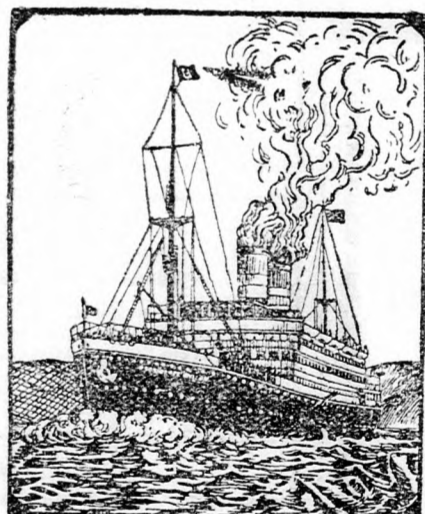
CLUJ, CALEA REGELE FERDINAND 7.

azzal, hogy az összes árukat április hó 1-től

10%

rabattal árusítja

Aki május hóig vásárol, élvezi ezen rabattot

Figyelem!

A QUOTA Dél-AMERIKÁBA NEM TELJES

miután az odaváló bevándorlás korlátlan. Aki tehát Argentiniába vagy Braziliába gyorsan akar utazni, az írjon azonnal prospektusért

Cosulich Line Bucuresti, Cal. Grivitei 181

Legolcsóbb és legkényelmesebb ut AMERIKA, CANADA, ARGENTINA és BRAZILIÁBA.

Vasúti utazás tartama a hajóig csak 48 óra! Csak egy határ!

Megjelent

a minden zsidó házban nélkülözhetetlen népszerű zsidó történelmi könyv:

Zsidó történet — zsidó kultúra

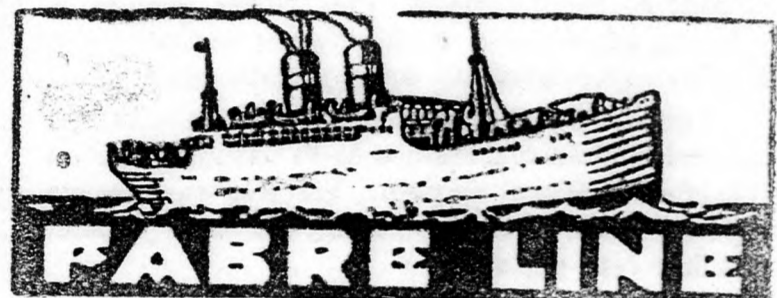
Első rész

IRTA Dr. FÜRST OSZKÁR

Ára 50 lei

Ifjúsági egyesületeknek csoportvétel esetén nagyobb kedvezmény. Megrendelhető a Tarbut központi irodájában Cluj, Calea Regele Ferdinand 48. sz.

FRANCIA HAJÓZÁSI TARSASÁG

Direkt vonalak — átszállás nélkül

Constanța

direkt

Newyork

Constanța-Jaffa-Marseille

Constanța-Délamerika

Constanța-Canada

az „Asia“ hajó indul 1924 január 16-án

Felvilágosításokért és jegyek iránt érdeklődni lehet

„Sarnia“ Pasagiul Comoedia, Bukarest és a „Reclama“ Cluj

Rador

Öltönyök Raglánok Ulsterek

és a tavaszi divat összes újdonságai

Szántó & Komlós

férfi-, fiu- és gyermekruhatelepei

CLUJ

P. Unirii 14

ARAD Színházépület

SATU-MARE Színházzal szemben

Zsák

Zsineg

HAVAS DEZSÓ TIMISOARA

Kötél

Telefon- 82. 51.

LÁDAGYÁR

Fővárosi Egerek

Mindennemű iadákat és fadobozokat összehozgatni és szedett részeken megrendelésre szonnal készíti és szállítja a legolcsóbb napi áron

Sajovics és Lebovits fakereskedés és ládagyár Cluj, Strada Cernanji (volt Kajántól-ut) 1 szám

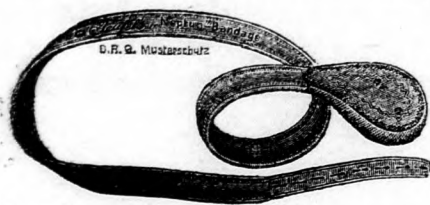
Telefon 758

INDUSTRIA TEXTILA ARADANA S OCIIETATE ANONIMĂ

Románia legnagyobb textilgyára Arad

ARADI TEXTILGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Telefon 758

KEPES ELEK orvosi kötszerész Oradea-Mare

Női és férfi övszerek nagy raktára

Sas-passage — Saját készítésű sérvkötők, haskötők és mülábak

Kiadó: Kadima Nyomda- és Kiadóvállalat R.-T. nyomdája Cluj, str. Baron L. Pop (volt Brassay-utca) 10 szám.